

РЕЦЕНЗИЯ

от проф., д-р Федя Николов, дм

относно

**дисертационен труд за присъждане на образователната и научна
степен “ДОКТОР” на тема:**

**„КЛИНИКО-ИМУНОЛОГИЧНА ВРЪЗКА МЕЖДУ ПРОМЕНИТЕ В
ОБМЯНАТА НА ЕЛАСТИН И КОЛАГЕН ТИП IV И СЪДОВИТЕ
УВРЕЖДЕНИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ СЪС ЗАХАРЕН ДИАБЕТ ТИП 2 И
АРТЕРИАЛНА ХИПЕРТОНИЯ БЕЗ ОРГАНИ УСЛОЖНЕНИЯ”**

Автор на дисертацията: **Д-р Аспарух Георгиев Николов**

Научен ръководител: доц, д-р Иван Цинликов, дм.

1. Дисертацията е написана на 142 страници, от които:

- Съдържание - 3 стр.
- използвани съкращения-1 стр.
- Въведение - 2 стр.
- Литературен обзор - 56 стр.
- Цел и задачи - 1 стр.;
- Материал и методи - 17 стр.;
- Собствени резултати - 22 стр.;
- Обсъждане - 15 стр.;
- Изводи - 1 стр.;
- Приноси - 2 стр.;

Научния труд е онагледен с 21 фигури и 16 таблици.

2. Оценка на актуалността на темата:

Значимостта на захарният диабет и артериалната хипертония произтича от тяхната разпространеност и факта, че те много често се съчетават.

Съдовите усложнения при захарен диабет априори са задължителни. Не случайно кардиолозите възприемат захарната болест, като еквивалент на исхемичната болест на сърцето. Търсенето на специфични и сензитивни маркери на съдовото увреждане при диабетици и хипертоници е особено актуално. Обмяната на еластина и колагена са в тясна връзка със

структурните промени в съдовете, което прави избора на темата съвременен.

3. Литературен обзор:

Литературният обзор обхваща 55 страници в четири раздела. Разглеждат се фундаментални промени при захарен диабет и хипертонията, ролята на колагена, еластина и късни продукти на неензимното гликиране. Той е съвременен и базиран на голям брой източници 188, като повечето са след 2000г. Посочват се нерешени проблеми и избора на темата се явява логичен завършък на обзора. Прави впечатление сходството на тематиката с разработки на проф. Тишева, което дава специфичен облик на Плевенската школа.

4. Целите и задачите:

Д-р Николов формулира целта на дисертацията, а именно: : да се установи вероятна корелация между матриксните протеини и наличието на съдови увреди при пациенти с захарен диабет тип 2 и артериална хипертония без усложнения.

Авторът се е съобразил с препоръките от предзащитата и е конкретизирал че се касае за микороангиопатия.

По нататък в изложението на материала и методите става ясно, че се анализира само микроангиопатията.

Задачите на брой 7 съответстват на поставената цел.

5. Материал и методи:

Д-р Николов изследва 93 пациента с АХ и захарен диабет тип 2, както и контролна група от 42 души.

Прилагат се множество модерни лабораторни методи отразяващи промените в обмяната на съединителнотъканните протеини - еластин и колаген тип IV.

Основната тежест на работата се дължи на лабораторните методи. В клиничен аспект се разглежда физикалното изследване, измерване на артериалното налягане, ЕКГ, изследване на очни дъна. На всеки клиницист е ясно, че е много трудно да се изследват потенциалните съдови промени при диабетик. Възможни са много вариации по отношение на коронарни, периферни и мозъчни промени. Считаю, че е правилно да се ограничим с микроваскуларните промени настъпващи в очните дъна, тъй като те са добре стандартизирани и информативни. Освен това изследването е лесно достъпно, с възможност за повторяемост, проследяване на пациентите и приложимост в практиката.

Обема на работата позволява с известна вероятност да се установи дали има или няма клинични усложнения- инсулт, инфаркт, сърдечна недостатъчност. Това е необходимо за по-пълната характеристика на изследваните пациенти.

Посочени са адекватни включващи и изключващи критерии.

В дисертацията се използват съвременни статистически методи.

6. Резултати:

Определят се шест групи резултати отразяващи връзката на промените в обмяната на съединителнотъканните протеини - еластин и колаген тип IV при пациенти с АХ и захарен диабет:

- резултатите от определянето на серумните ЕДП (еластинови деградационни пептиди) и KIVДП (колагенови деградационни пептиди със ЗДТ2 и АХ.
- оценката на нивата на серумните анти-еластинови антитела (IgG, IgM, IgA) при диабетици тип 2 с неусложнена артериална хипертония.
- резултатите от метода за определяне на несвързаните в имунни комплекси (свободни) IgG анти-еластинови антитела.
- корелационната връзка между Анти-KIV IgG антитела и развитието на диабетна ретинопатия.
- анализирани данните от проучването върху анти-AGEs антителата
- възможността серумните нива на AGE-ЕДП (гликиран еластин) да бъдат използвани като маркер за отлагането на крайни продукти на гликирането в серума на пациенти със ЗД тип 2 и АХ.

7. Обсъждане:

Обсъждането съдържа анализ на резултатите, съпоставимост с други проучвания и практически послания.

8. Изводи:

Изводите на брой 5 конспективно отразяват резултатите:

- Пациентите с микроангиопатия показват най-високи нива на анти-еластинови IgA
- Несвързаните IgG AEAbs се асоциират както с развитието на съдови усложнения (пациентите със съдови увреждания са със сигнификантно по-високо ниво на несвързаните IgG AEAbs отколкото контролите), така и с ускорената акумулация на липиди в артериите
- Пациентите от групата със съдови усложнения показват статистически значими по-високи нива на AGE-ЕДП (гликиран еластин)
- Серумите нива на анти-KIV IgG могат да се използват като маркер за диагнозата и прогнозата на диабетна ретинопатия.

- Пациентите с микроангиопатия имат повишени нива на имунни анти-AGEs антитела, сравнени с останалите групи.

9.Приноси на дисертацията:

Приемам самооценката на автора за шест приноса с оригинален характер и два с потвърдителен.

Д-р Николов има публикувани 3 статии в чуждестранни списания, от които 1 с импакт фактор, 4 статии в български списания, 3 участия в международни и 4 в национални научни конгреси и 2 участия в проекти на Медицински Университет – Плевен.

10.Заклучение:

Считам, че дисертационния труд на д-р **Аспарух Георгиев Николов** “**КЛИНИКО-ИМУНОЛОГИЧНА ВРЪЗКА МЕЖДУ ПРОМЕНЕТЕ В ОБМЯНАТА НА ЕЛАСТИН И КОЛАГЕН ТИП IV И СЪДОВИТЕ УСЛОЖНЕНИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ СЪС ЗАХАРЕН ДИАБЕТ ТИП 2 И АРТЕРИАЛНА ХИПЕРТОНИЯ БЕЗ ОРГАННИ УСЛОЖНЕНИЯ**” отговаря на изискванията за заемане на научната и образователна степен “ доктор” .

01.04.2014г. проф. д-р Федя Николов, д.м:

/...../

